

7.2.2024

Oppimisen tuen esitys ei tunnista riittävästi ammatillisen koulutuksen erityispiirteitä

Ammatillisen koulutuksen järjestäjät pitävät hallitusohjelman kirjausta turvata riittävä oppimisen tuki erityisesti oppivelvollisille sekä yhtenäistää tuen ketju tavoitteeltaan hyvänä. Huolena on kuitenkin, että valmistellut oppimisen tuen esitykset tosiasiallisesti kaventaisivat ammatillisten opiskelijoiden saamaa tukea.

Oppimisen tuen kehittämisen työryhmä on valmistellut esitystä, jossa oppimisvalmiuksia tukevia opintoja (OPVA) koskeva säännös kumottaisiin ja tämän korvaisi säännös tukiopetuksesta. Samoin säännös erityisestä tuesta poistuisi ja tilalle tulisi säännös erityisopetuksesta.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjät katsovat, että esitys ja sen sisältämät käsitteet antavat ammatillisesta koulutuksesta liian yksipuolisen kuvan perusopetuksen jatkeena. Ammatillisen koulutuksen tehtävä on tätä moninaisempi. Opiskelijoista kolmannes on oppivelvollisia nuoria ja loput aikuisia. Heidän lähtökohtansa ja tavoitteensa opiskella sekä työllistyä ovat erilaisia.

Oppimisen tuen ratkaisuihin tulee ottaa huomioon eri koulutusmuotojen erityispiirteet, jottei yhdenmukaistamisen vuoksi tehdä samanlaisia ratkaisuja. Oppimisympäristöt ja tavat opiskella ammatillisessa koulutuksessa ovat moninaiset. Tuen muotojen tulee soveltua myös työpaikoilla ja muissa työelämälähtöisissä oppimisympäristöissä tapahtuvaan oppimiseen sekä työllistymisen tukemiseen.

Huolenamme on, että esityksen sisältämät käsitteet ”tukiopetus” ja ”erityisopetus” tulkittaisiin lakia sovellettaessa hyvin kapeasti. Esitämme käsitteiden laajentamista liittämällä opetuksen rinnalle ohjauksen. On tärkeää, että säädökset ohjaavat antamaan opiskelijoille tukea hyödyntäen koko opetus- ja ohjaushenkilöstön osaamista. Uusia hallinnollista työtä lisääviä kirjaamisvelvoitteita tulee välttää.

Opiskelijoiden tarvitsema tuki tulee nähdä riittävän laaja-alaisesti. Elämänhallinnan taitojen ja hyvinvoinnin vahvistaminen ovat myös osa oppilaitoksissa opiskelijoille annettavaa tukea, mikä antaa edellytyksiä opiskeluissa pärjäämiselle ja uuden oppimiselle. Liian kapea tulkinta oppimisen tuen kokonaisuudesta jäykistää käytännön moniammatillista toimintaa ja heikentää opiskelijalähtöistä oppimisen tuen tarpeiden ja olosuhteiden huomiointia. Esityksessä on kuvattu tukiopetuksen ja erityisopetuksen sisältöjä monipuolisesti, mutta kannamme huolta, välittykö tämä lainsäädäntöön.

Esityksen mukaan jatkossa ammatillisissa erityisoppilaitoksissa järjestettäisiin vain vaativan erityisen tuen tarpeessa olevien vammaisten opiskelijoiden opetus. Haluamme muistuttaa, että vaativan erityisen tuen tarpeen taustalla voi olla erilaisia opiskelijan toimintakykyyn vaikuttavia syitä. Tuen rajaaminen vain vammaisille sulkisi vaativan erityisen tuen piiristä mm. neurokirjon opiskelijat sekä psyykkisistä syistä tuen tarpeessa olevat.

Hallituksen tahtotilana on keventää normitusta ja karsia yksityiskohtaista sääntelyä. Hallitusohjelman kirjaus normien purusta tulee ottaa huomioon ammatillisen koulutuksen lainsäädäntöä uudistettaessa.

Ammattiosaamisen kehittämissyhistys AMKE ry

Elinkeinoelämän oppilaitokset EOL ry

Kunta- ja hyvinvointialueuudistajat KT

Sivistysala ry

Suomen Ammattikoulutuksen Johtajat SAJO ry

Suomen Kuntaliitto ry

Suomen Oppisopimusosaajat ry